

Factsheet

Gratis VOG vrijwilligers

Vrijwilligers die met kinderen of kwetsbare personen werken, kunnen gratis een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aanvragen wanneer de organisatie waarvoor zij werken, deelneemt aan de Regeling Gratis VOG.

Preventie- en integriteitsbeleid

De VOG is een belangrijk onderdeel van het preventie- en integriteitsbeleid van elke vrijwilligersorganisatie. Door het voeren van een weloverwogen beleid levert de organisatie een bijdrage aan de veiligheid van kwetsbare groepen in de samenleving.

Organisaties die gebruik willen maken van de Regeling Gratis VOG, kunnen zich hiervoor aanmelden via de website gratisvog.nl. Het CIBG (onderdeel van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) beoordeelt of de organisatie aan de voorwaarden voldoet. Alleen dan wordt de organisatie toegelaten tot de regeling.

Voorwaarden

- Om gebruik te maken van de Regeling Gratis VOG moet de organisatie een toelatingsprocedure bij het CIBG doorlopen. De organisatie moet daarbij aan een aantal voorwaarden voldoen:
- In de organisatie werken vrijwilligers met kwetsbare mensen die in een afhankelijkheidssituatie verkeren. (Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband, onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.)
 - De organisatie hanteert een actief en gedegen preventie- en integriteitsbeleid dat bekend is bij de vrijwilligers. Bij de aanmelding moet de organisatie het beleid uploaden of via een link naar de publicatie van het beleid op de website, zichtbaar maken.
 - De vrijwilligers mogen niet vanuit andere wet- of regelgeving een VOG ontvangen. Voorbeelden van organisaties die beperkt kunnen deelnemen zijn: scholen, peuterspeelzalen, Tussenschoolse Opvang (TSO) en Buitenschoolse Opvang (BSO).
 - De organisatie staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en heeft dus een KvK-nummer.
 - De organisatie moet beschikken over E-herkenning om gratis VOG's klaar te kunnen zetten voor de vrijwilligers. De vrijwilligers hebben DigiD nodig om een gratis VOG aan te vragen.

Screening Justis

Wanneer de organisatie is toegelaten tot de Regeling Gratis VOG, kan de organisatie VOG-aanvragen voor de vrijwilligers klaarzetten bij Justis. Justis is de enige instantie die over de VOG screening gaat. De vrijwilliger vraagt de VOG vervolgens zelf aan via de link die de organisatie hem of haar stuurt.

Bij de beoordeling van een VOG-aanvraag kijkt Justis in verschillende bronnen of de aanvrager strafbare feiten op zijn of haar naam heeft staan die een risico vormen voor de functie. Sommige strafbare feiten vormen een bezwaar voor de ene functie, maar voor de andere niet. Heeft de vrijwilliger geen strafblad of geen strafbare feiten gepleegd die een belemmering vormen voor de uitoefening van de taken? Dan ontvangt hij of zij de verklaring.

Controle op echtheid

De organisatie moet altijd controleren of iemand een echte VOG heeft en geen vervalsing door het originele exemplaar op echtheid te controleren.

De **papieren** VOG is met deze echtheidskenmerken te controleren:

- Het papier is voorzien van een raster en het blauwe rijkslogo.
- Het papier bevat een karakteristiek golvend watermerk.
- Onder een UV-lamp blijft het papier donker en lichten kleine vezels in het papier en een beeldmerk rechtsonder op.
- Onder een UV-lamp licht een rechthoek op om het blauwe N-nummer in de rechterbovenhoek.
- In het papier is een hologram zichtbaar.

Meer informatie

Wilt u als organisatie meer informatie over hoe u zich kunt aanmelden, wat de procedure inhoudt en met welke voorwaarden u rekening moet houden? Kijk dan op de website: gratisvog.nl.

“Sinds ik bij het Centrum Veilige Sport Nederland werk, ben ik me ook in mijn privé leven veel meer bewust van het gemak waarmee we zomaar aannemen dat het wel goed zit bij de club waar onze kinderen sporten. Ik wil graag deze naïviteit wegnemen en de gratis VOG's voor vrijwilligers promoten.”

De Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) en Centrum Veilige Sport Nederland voeren preventief beleid tegen grensoverschrijdend gedrag in de culturele sector, kerken en de sport. De Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) maakt hier onderdeel van uit. Voor deze sectoren geldt dat het aanvragen van de VOG voor vrijwilligers, gratis is.

Astrid Cevaal is projectleider VOG bij Centrum Veilige Sport Nederland:

“In de sport zijn we vaak gefocust op prestaties. De mooiste prestaties komen tot stand als de sporter goed in zijn vel zit. Dat betekent niet alleen dat de sporter lichamelijk fit is, maar betekent ook dat hij zich veilig voelt op de plek waar hij sport. Pas dan kan hij het beste uit zichzelf halen. Veiligheid is de basis. Daar zet ik me voor in, want ik vind dat echt belangrijk. Sinds ik bij het Centrum Veilige Sport Nederland werk, ben ik me ook in mijn privé leven veel meer bewust van veiligheid in de sport en het gemak waarmee we op basis van niets aannemen dat het wel goed zit bij de club waar onze kinderen sporten.

In de sport werken veel vrijwilligers. Mensen die zich bijvoorbeeld als trainer, coach, begeleider of scheidsrechter inzetten voor de sport en de sporters. De verenigingen bouwen op deze mensen. Het is dan ook belangrijk om op die mensen te kunnen vertrouwen. Sinds 2015 bestaat de regeling dat sportbonden en -verenigingen een gratis VOG kunnen aanvragen voor die vrijwilligers. Dit vermindert de kans dat personen die eerder in de fout zijn gegaan, een functie bij de sportvereniging kunnen uitoefenen. Het biedt geen garanties, maar op deze wijze laat je als club wel zien dat je de veiligheid van je leden, vrijwilligers en bezoekers serieus neemt. De VOG heeft dus een preventieve werking, het kan afschrikken bij mensen die verkeerde bedoelingen hebben.

De gratis VOG is met name bedoeld voor sportverenigingen waar kwetsbare mensen sporten, zoals kinderen en mensen met een beperking. Maar ook topsporters zijn op een bepaalde manier extra kwetsbaar. Justis heeft sinds 2015 al 170.000 gratis VOG's afgegeven aan vrijwilligers in de sport. Alleen het overleggen van een VOG maakt de vereniging echter nog niet veilig. Het screenen van vrijwilligers moet onderdeel zijn van een breder preventief beleid. Wij reiken de verenigingen een reeks aan maatregelen aan.

Eén op de acht ervoer grensoverschrijdend gedrag

In 2017 verscheen het rapport over het onderzoek dat de Commissie De Vries uitvoerde in opdracht van NOC*NSF naar grensoverschrijdend gedrag in de sport. De resultaten waren confronterend. Eén op de acht Nederlandse sporters heeft als kind ervaring gehad met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het voorkomen daarvan is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. We moeten minder naïef zijn. Als club en als ouder. Er niet zomaar

van uitgaan dat het wel goed zit. Dat is ook wat ik vaak met bestuurders bespreek: weet wie je binnenhaalt. De VOG is daar een instrument voor, maar staat niet op zichzelf. Verenigingen kunnen gratis VOG's aanvragen als zij ook aan tenminste twee van drie voorwaarden voldoen.

Die voorwaarden zijn:

- gedragsregels opstellen en bekendmaken bij de leden;
- aannamebeleid opstellen waarin bijvoorbeeld het navragen van referenties is geregeld;
- en een vertrouwenscontactpersoon aanstellen.

De VOG moet geen formaliteit zijn die een vereniging gebruikt om veiligheid af te vinken. Mijn doel is dat elke club zich bewust is van het belang van preventie door goede maatregelen. En niet pas gaat nadenken over de risico's als er al een incident heeft plaatsgevonden. We willen stimuleren dat het gesprek over grensoverschrijdend gedrag op verenigingen op gang komt. Wat vinden we normaal en wat niet? En dat de cultuur verandert zodat de meldingsbereidheid toeneemt.

Extra ondersteuning

Vooraf voor kleinere verenigingen is er soms te weinig capaciteit om de maatregelen te treffen en de VOG aan te vragen. Dat is natuurlijk jammer. We bieden elke club die dat nodig heeft, onze hulp aan. Zo beschikken we sinds oktober 2019 over een team met ongeveer vijftien experts die bonden en verenigingen gratis helpen met preventieve maatregelen tegen grensoverschrijdend gedrag. Dit team werkt ook voor de Vereniging NOV en CIO. Dus ook bijvoorbeeld de scouting en carnavalsverenigingen kunnen er een beroep op doen. Wij doen er alles aan de sportverenigingen te ontzorgen, zodat we het samen voor elkaar krijgen dat alle sporters veilig kunnen sporten.”

Meer informatie

Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN) is onderdeel van NOC*NSF. Het is het kenniscentrum voor beleid, advies en voorlichting over preventie van grensoverschrijdend gedrag in de sport. Meer weten over preventief beleid en de gratis regeling VOG? Bekijk de website van Centrum Veilige Sport: centrumveiligesport.nl

Colofon

Dit is een publicatie van Justis
november 2020 | Publicatienummer: 20404741